

Quickscan flora en fauna Paardenhouderij Berkelaar, Echt 2014

Quickscan flora en fauna Paardenhouderij Berkelaar, Echt

Status: definitief, 5 januari 2015

In opdracht van:

Dhr. J. van den Heuvel

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

Ing. R.A.J. Pahlplatz

Projectnummer: 14-065

Foto omslag: Zicht op plangebied

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Beschrijving plangebied	4
1.3	Voorgenomen ontwikkeling	5
1.4	Opzet van de rapportage	6
2.	ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING	7
2.1	Inleiding.....	7
2.2	Afwegingskader Natuurbeschermingswet (voortoets)	7
2.3	Afwegingskader Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012) en beleid Provincie Limburg	10
3.	ANALYSE SOORTBESCHERMING	11
3.1	Inleiding.....	11
3.2	Flora.....	11
3.3	Zoogdieren.....	11
3.4	Vogels	12
3.5	Amfibieën en reptielen	12
3.6	Overige diergroepen	13
4.	CONCLUSIES.....	14
4.1	Conclusies gebiedsbescherming.....	14
4.2	Conclusies soortbescherming	14
5.	LITERATUURLIJST EN WEBSITES.....	15

Bijlage 1 Relevante kaders natuurwetgeving en - beleid

Bijlage 2 Gegevens NDFF

Bijlage 3 Effectenindicator Natura 2000 gebied Grensmaas

Bijlage 4 Effectenindicator Natura 2000 gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop

Bijlage 5 Effectenindicator Natura 2000 gebied Roerdal
Bijlage 6 Kritische depositiewaarden habitattypen (van Dobben et al., 2012)

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op de locatie Oude Stevensweeterweg ongenummerd te Echt (buurtschap Berkelaar), gemeente Echt-Susteren is dhr. J. van den Heuvel voornemens over te gaan tot het oprichten van een paardenhouderij met bedrijfswoning. De paardenhouderij biedt plaats aan maximaal 20 paarden. De ontwikkeling past niet binnen het vigerende bestemmingsplan. Het onderzoek dient te worden uitgevoerd ten behoeve van een juridisch-planologische procedure.

Om na te gaan of beschermde natuurwaarden in het gebied aanwezig zijn, heeft initiatiefnemer aan Bureau Meervelt gevraagd een quickscan flora en fauna op te stellen. In deze quickscan wordt inzichtelijk gemaakt of beschermde natuurwaarden ter plaatse van de op te richten paardenhouderij aanwezig zijn en welke betekenis de oprichting heeft voor de verdere uitvoering. Tevens wordt inzichtelijk gemaakt of door de geplande ontwikkeling negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde gebieden en welke stappen eventueel doorlopen dienen te worden.

Figuur 1: Ligging van de op te richten paardenhouderij in Berkelaar (rood aangegeven) (Luchtfoto 2013, Provincie Limburg, 2014).

1.2 Beschrijving plangebied

De paardenhouderij wordt opgericht aan de oostkant van de Oude Stevensweeterweg en ten zuiden van de Breulderweg. In de huidige situatie (december 2014) bestaat het plangebied uit een schuur en grasland. In onderstaande foto's wordt een impressie gegeven van de huidige situatie.

Figuur 2 en 3: Impressie locatie Oude Stevensweeterweg.

1.3 Voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling betreft het oprichten van een paardenhouderij voor maximaal 20 paarden. Hiertoe wordt de bestaande schuur gesloopt, een woonhuis gebouwd, een rijbak aangelegd en een paardenstal gebouwd. Het eindbeeld is weergegeven in figuur 4. Het geheel wordt landschappelijk ingepast.

Figuur 4: Eindbeeld paardenhouderij.

1.4 Opzet van de rapportage

De Nederlandse natuurbescherming kent twee aspecten: gebiedsbescherming en soortbescherming. In deze nadere analyse worden beide aspecten nader onderzocht. In hoofdstuk 2 wordt de gebiedsbescherming uitgewerkt. Een voortoets maakt onderdeel uit van de toetsing. In hoofdstuk 3 wordt de soortbescherming uitgewerkt. In hoofdstuk 4 worden de conclusies op een rij gezet en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen beschreven. In bijlage 1 wordt relevante achtergrondinformatie op het gebied van natuurwetgeving en beleid weergegeven. In bijlage 2 zijn de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna opgenomen.

2. ANALYSE GEBIEDSBESCHERMING

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt per afwegingskader aangegeven of het plangebied deel uitmaakt van een beschermd gebied en wordt inzichtelijk gemaakt of door de geplande ingreep een mogelijk negatieve invloed te verwachten is op aanwezige beschermde gebieden in de omgeving.

Ten aanzien van gebiedsbescherming is een aantal afwegingskaders relevant:

- Afwegingskader Natuurbeschermingswet (Natura 2000 en Beschermd natuurfmonumenten);
- Afwegingskader Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (Ecologische hoofdstructuur).

Aanvullend daarop worden mogelijke implicaties van de voorgenomen ontwikkeling op grond van de Boswet in beeld gebracht. Voor meer informatie over deze afwegingskaders en/of de Boswet wordt verwezen naar bijlage 1. Bij onbekendheid met deze afwegingskaders wordt geadviseerd deze bijlage eerst door te nemen.

2.2 Afwegingskader Natuurbeschermingswet (voortoets)

De op te richten paardenhouderij wordt aangelegd aan de oude Stevenweeterweg. De locatie van de paardenhouderij ligt op een afstand van ongeveer 2,2 kilometer van het Natura 2000 gebied Grensmaas. Natura 2000 gebieden op grotere afstand zijn Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop, op een afstand van 5,1 kilometer en Roerdal op een afstand van 8,7 kilometer. Andere beschermde gebieden liggen op een afstand van ruim 10 kilometer.

Storingsfactoren

Ten gevolge van de beoogde ontwikkeling kunnen storingsfactoren optreden. Deze blijven echter grotendeels beperkt tot het plangebied en directe omgeving. Voor een overzicht van mogelijke storingsfactoren en de gevoeligheid daarvoor van de verschillende habitattypen, -soorten en vogelsoorten per gebied wordt verwezen naar bijlagen 3,4 en 5. Het optreden van de storingsfactoren oppervlakteverlies, versnippering, verzoeting, verzilting, verontreiniging, verdroging, vernatting, verandering van stroomsnelheid, overstromingsfrequentie of dynamiek substraat, verstoring door geluid, licht, trilling, optische verstoring, mechanische effecten, populatiedynamiek en verandering van soortensamenstelling zijn niet aan de orde of niet van betekenis gezien de afstand van het plangebied tot de Natura 2000 gebieden. N-emissie (storingsfactor verzuring en vermesting) ten gevolge van het in gebruik hebben van de paardenhouderij kan wel tot op grotere afstand een effect tot gevolg hebben. Gezien de lage waarden binnen de 10 kilometer en de onnauwkeurigheid van het rekenmodel Agro-Stacks voor de depositieberekening voor natuurgebieden gelegen op een grotere afstand dan 10 kilometer, worden deze gebieden verder buiten beschouwing gelaten.

Door Agrifirm Exlan zijn berekeningen uitgevoerd met het programma 'Agrostacks' en is de depositiewaarde voor de drie Natura 2000 gebieden binnen een straal van 10 kilometer in beeld gebracht voor het houden van 20 paarden. De resultaten zijn opgenomen in de tabel op de volgende pagina.

Gegenereerd op: 19-11-2014 met AAgro-Stacks Versie 1.0

Naam van de berekening: 20 st. paarden

Gemaakt op: 19-11-2014 12:26:32

Zwaartepunt X: 188,600 Y: 348,000

Cluster naam: Heuvel, v.d., Oude Stevensweeterweg, Echt

Berekende ruwheid: 0,28 m

Emissie Punten:

Volgnr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Hoogte	Gem.geb. hoogte	Diam.	Uitr. snelheid	Emissie
1	Paardenstal	188 587	348 035	1,5	1,5	0,5	0,40	100

Gevoelige locaties:

Volgnummer	Naam	X coördinaat	Y coördinaat	Depositie
1	Grensmaas 1	186 786	349 116	0,14
2	Grensmaas 2	187 364	349 778	0,15
3	Grensmaas 3	187 680	350 325	0,12
4	Roerdal 1	196 836	351 353	0,02
5	Roerdal 2	197 106	350 738	0,02
6	Roerdal 3	197 328	351 399	0,02
7	Abdij Lillbosch 1	191 985	343 991	0,03
8	Abdij Lillbosch 2	195 499	344 747	0,02
9	Abdij Lillbosch 3	195 694	344 619	0,02

Details van Emissie Punt: Paardenstal (1032)

Volgnr.	Code	Type	Aantal	Emissie	Totaal
1	K1	Paarden	20	5	100

Natura 2000 gebied Grensmaas

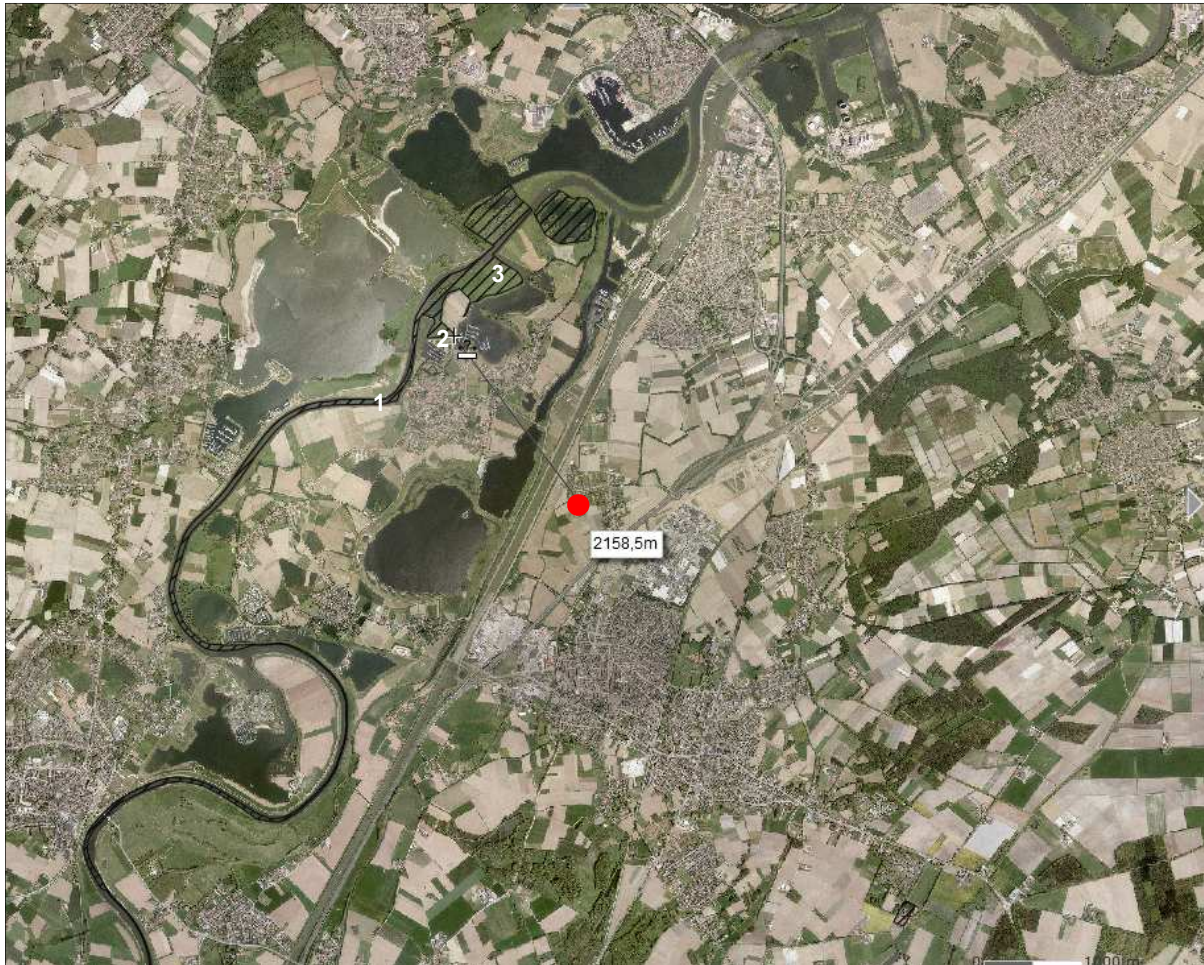
Het enige stikstofgevoelige habitat in Grensmaas betreft het habitatype H6430A 'Ruigten en Zomen'. Momenteel komt dit type slechts lokaal voor rond Koningssteen op een afstand van circa 2,8 kilometer. Uitbreidingskansen voor dit type liggen vooral buiten het Natura 2000 gebied Grensmaas (Rijkswaterstaat, 2009).

In het profielformulier van dit habitatype wordt het volgende vermeld:

'Het subtype komt voor op zeer vochtige en natte standplaatsen, vaak in de vorm van zomen langs greppels en sloten, maar ook op percelen die niet meer of slechts incidenteel worden gemaaid. In vergelijking met het subtype met Harig wilgenroosje (H6430B) komt het voor op wat armere en vaak ook wat zuurdere standplaatsen, op laagveen, op zand- en leemgrond in de beekdalen, en op kalkarme komkleigronden in het rivierengebied. Maar het kan ook op niet bemeste kalkhoudende rivierkleigronden voorkomen. Vanwege de gevoeligheid voor (zwarte) bemesting ligt het zwaartepunt in extensief beheerde landbouwgebieden en in natuurgebieden (...) Grootste bedreiging van het type vormt een te rationeel landgebruik, waarbij overhoekjes en zomen verdwijnen door een te intensief beheer, of dichtgroei met houtgewassen door het volledig wegvallen van beheer. Ook verdroging en te sterke bemesting door inspoeling van meststoffen uit aangrenzende akkers en weilanden kunnen een bedreiging vormen.

Bron: http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/documenten/profielen/habitattypen/Profiel_habitatype_6430.pdf

De afstand van de paardenhouderij tot het habitatype is groter dan de afstand tot de meetpunten. Aangenomen mag worden dat de depositie ter plekke van het habitatype < 0,12 mol/ha/jr is. De kritische depositiewaarde van het habitatype is > 2400 mol/ha/jr (van Dobben *et al.*, 2012, zie ook bijlage 6). In de omgeving van Koningssteen is sprake van een achtergronddepositie van <1000 tot 1500 mol/ha/jr (Grootschalige Concentratie en depositiekaarten Nederland, N-totaal 2013, www.geodata.rivm.nl). Een verslechterend effect op het habitatype als gevolg van de depositie veroorzaakt door de paardenhouderij kan dan ook uitgesloten worden.

Figuur 5: Afstand van op te richten paardenhouderij tot het dichtstbijzijnd gelegen Natura 2000 gebied Grensmaas (Provincie Limburg, 2014).

Natura 2000 gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop

Dit Natura 2000 gebied is aangewezen voor Ingekorven vleermuis. Deze soort is niet gevoelig voor N-depositie (zie ook bijlage 4. Een negatief effect op dit gebied kan worden uitgesloten.

Natura 2000 gebied Roerdal

Dit Natura 2000 gebied is aangewezen voor vier habitattypen en tien habitatsoorten. De volgende typen en soorten zijn stikstofgevoelig: Glanshaver- en vossenstaarthooilanden, Hoogveenbossen, Beekprik, Bittervoorn, Donker pimperlblaauwtje, Kamsalamander en Zeggekorfslak.

Op de meetpunten in Roerdal vindt een berekende depositie plaats van 0,02 mol/ha/jr als gevolg van de ingebruikname van de paardenhouderij. In de omgeving van Roerdal is sprake van een achtergronddepositie van <1000 tot 2000 mol/ha/jr (Grootschalige Concentratie en depositiekaarten Nederland, N-totaal 2013, www.geodata.rivm.nl). De kritische depositiewaarde van Glanshaver- en vossenstaarthooilanden van het stikstofgevoelige habitat is 1429 mol/ha/jr (van Dobben *et al.*, 2012, zie ook bijlage 6). Een zeer beperkte toename (0,02 mol/ha/jr) leidt niet tot een zodanige aantasting van de kwaliteit van het habitattype en de kwaliteit van de stikstofgevoelige leefgebieden dat sprake is van een effect op de instandhoudingsdoelstellingen van dit habitattype en deze habitatsoorten.

Afweging en conclusie

Uit de voortoets blijkt dat er sprake is van depositie op drie Natura 2000 gebieden in de omgeving van de paardenhouderij. Voor Grensmaas, waar sprake is van een berekende depositie van 0,14 mol/ha/jr geldt dat de kritische depositiewaarde voor het stikstofgevoelige habitattype hoger ligt dan de aanwezige achtergronddepositie.

Een zeer beperkte toename heeft geen verslechtering tot gevolg van de kwaliteit van dit habitatype. Ten aanzien van Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop geldt dat het gebied niet is aangewezen voor stikstofgevoelige natuurwaarden. Roerdal is daarentegen wel aangewezen voor een aantal stikstofgevoelige habitattypen en habitatsoorten. De toename van N-depositie is hier echter zo minimaal (0,02 mol/ha/jr) dat deze depositie niet leidt tot een zodanig aantasting dat sprake is van een effect op de instandhoudingsdoelstellingen.

2.3 Afwegingskader Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012) en beleid Provincie Limburg

Ligging ten opzichte van EHS

De op te richten paardenhouderij ligt niet in EHS. Het afwegingskader op grond van de Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden van de provincie Limburg is niet aan de orde.

Figuur 7: Plangebied ten opzichte van de EHS (provincie Limburg, 2014).

3. ANALYSE SOORTBESCHERMING

3.1 Inleiding

Ten aanzien van soortbescherming is de Flora- en faunawet (inclusief de Europese Habitatrichtlijn) relevant. Voor meer informatie over dit afwegingskader wordt verwezen naar bijlage 1. Bij onbekendheid met dit wettelijk kader wordt geadviseerd deze bijlage eerst door te nemen.

In dit hoofdstuk wordt onderzocht of beschermde soorten ter hoogte van het plangebied en de omgeving daarvan kunnen voorkomen. Daartoe zijn gegevens verzameld van de sites van de provincie Limburg uit de ruime omgeving van het plangebied. De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF quickscanhulp) is eveneens geraadpleegd (zie bijlage 2). Als achtergrondinformatie is informatie geraadpleegd op de site waarneming.nl. De gegevensset is samengesteld in december van 2014 en aangevuld met een oriënterend veldbezoek in dezelfde periode. De resultaten van het veldbezoek zijn in deze rapportage opgenomen. Indien beschermde soorten aanwezig (kunnen) zijn, wordt aangegeven welke eventuele vervolgstappen moeten worden doorlopen.

De meeste algemeen voorkomende soorten zijn opgenomen in tabel 1 (lichte bescherming) (AMvB artikel 75). Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor de verbodsbepalingen uit artikel 8 tot en met 12 bij bestendig beheer, bestendig gebruik of bij ruimtelijke ontwikkelingen (waar de oprichting van de paardenhouderij onder valt). Voor deze soorten zijn dan geen extra maatregelen nodig, anders dan de zorgplicht (zie conclusies). Alleen als soorten binnen het plangebied expliciet bijdragen aan behoud van (lokale of regionale) populaties, worden in de conclusies maatregelen voor deze soorten genoemd; verder worden deze soorten buiten beschouwing gelaten.

3.2 Flora

De provincie Limburg (kartering 2007, natuurgegevensprovincielimburg.nl) levert gegevens op met een nauwkeurigheid van circa 10 bij 10 meter. Uit deze verspreidingsgegevens blijkt dat beschermde plantensoorten in het plangebied ontbraken in 2007. Enige bekende soort in de directe omgeving is Grote klaproos (niet beschermd). In de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen een straal van een kilometer beschermde plantensoorten aanwezig zijn: Gulden sleutelbloem, Rapunzelklokje, Steenbreekvaren en Wilde marjolein.

Tijdens het oriënterend veldbezoek in december 2014 werd een inschatting gemaakt van de kans op voorkomen van beschermde plantensoorten. Door de ligging van het plangebied te midden van intensief bewerkt agrarisch gebied en de inrichting/gebruik als bemeste weide is het voorkomen van beschermde plantensoorten uit te sluiten. Nader onderzoek naar flora of een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en Faunawet is niet nodig.

3.3 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek werd vastgesteld dat het plangebied niet geschikt is als verblijfplaats voor beschermde soorten zoogdieren. Het grasland en aangrenzende akker worden naar verwachting (incidenteel) gebruikt door soorten als Haas, konijn, Mol en diverse soorten muizen. Al deze zoogdieren zijn onbeschermd of beschermd in tabel 1 van de Flora- en faunawet.

In een straal van een kilometer rond het plangebied is de Eekhoorn bekend. Het plangebied is niet van betekenis voor deze soort: geschikt leefgebied is hier niet aanwezig.

In een straal van een kilometer rond het plangebied zijn de drie soorten vleermuizen bekend: Gewone dwergvleermuis, Ingekorven vleermuis en Rosse vleermuis. In het plangebied ontbreken vaste rust- en verblijfplaatsen en lijnvormige structuren (lanen, bosranden). Voor vleermuizen is het plangebied van uiterst geringe betekenis. Door de aanleg van de paardenhouderij worden geen verbodsbepalingen zoals bedoeld in de Flora- en faunawet overtreden. Een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

3.4 Vogels

In de Flora- en faunawet worden **alle broedende** vogels strikt beschermd. De Flora- en faunawet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. In een aantal gevallen worden **ook de nesten** van een aantal soorten jaarrond beschermd. Indien nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt en de omstandigheden in het plangebied, mitigatie of compensatie noodzakelijk zijn.

Tabel 1: Overzicht bescherming broedvogels en nesten van broedvogels.

Type	Omschrijving	Soorten
A	Ontheffingsaanvraag altijd noodzakelijk Nest jaarrond beschermd	Boomvalk, Buizerd, Gierzwaluw, Grote gele kwikstaart, Havik, Huismus, Kerkuil, Oehoe, Ooievaar, Ransuil, Roek, Slechtvalk, Sperwer, Steenuil, Wespendif en Zwarte wouw.
B	Ontheffingsaanvraag mogelijk noodzakelijk EZ heeft tevens aangegeven dat "De aangepaste lijst met jaarrond beschermde nesten is indicatief en niet uitputtend. Als aanvulling op de vorige lijst zijn ook vogelsoorten opgenomen met niet jaarrond beschermde nesten. De soorten uit bovenstaande categorie vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Dienst Regelingen, uitleg flora en faunawet 2009)."	Blauwe reiger, Boerenwaluw, Bonte vliegenvanger, Boomklever, Boomkruiper, Bosuil, Brilduiker, Draaihals, Eidereend, Ekster, Gekraagde roodstaart, Glanskop, Grauwe vliegenvanger, Groene specht, Grote bonte specht, Hop, Huiswaluw, IJsvogel, Kleine bonte specht, Kleine vliegenvanger, Koolmees, Kortsnavelboomkruiper, Oeverwaluw, Pimpelmees, Raaf, Ruigpootuil, Spreeuw, Tapuit, Torenavalk, Zeearend, Zwarte kraai, Zwarte mees, Zwarte roodstaart en Zwarte specht
C	Ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk Nest voor eenmalig gebruik	Overige soorten

Uit de broedvogelgegevens van de provincie Limburg blijkt dat in het plangebied geen broedvogels voorkwamen. Dit kan echter jaarlijks wisselen, waardoor ieder jaar kans is op vestiging van territoriale of broedende vogels. Mogelijke broedvogels in het plangebied zijn Veldleeuwerik en Gele kwikstaart.

Om overtredingen zoals bedoeld in de Flora- en faunawet te voorkomen dienen eventueel ontstane ruigtes verwijderd te worden voor het broedseizoen en dienen de werkzaamheden bij voorkeur aan te vangen voor de start van het broedseizoen (15 maart). Indien de werkzaamheden starten na aanvang van het broedseizoen, verdient het aanbeveling voor aanvang van de werkzaamheden het plangebied te (laten) inspecteren op het voorkomen van eventuele broedvogels.

Figuur 8: Territoria broedvogels rond het plangebied in 2007 (provincie Limburg, 2014).

3.5 Amfibieën en reptielen

Het gebied is in gebruik als intensief gebruikt agrarisch gebied waarin open water ontbreekt. Voor amfibieën ontbreken schuilmogelijkheden en voortplantingslocaties. De aanwezigheid van Kamsalamander, Levendbarende hagedis en Muurhagedis (zoals genoemd in bijlage 2, voorkomend binnen een straal van een kilometer rond het plangebied) wordt op basis van het aangetroffen biotoop uitgesloten. Mogelijk wordt het gebied incidenteel gebruikt door algemeen voorkomende soorten als Bruine kikker en Gewone pad (soorten uit tabel 1 van de Flora- en faunawet). Door het oprichten van de paardenhouderij worden geen verbodsbepalingen overtreden zoals bedoeld in de Flora- en faunawet. Nader onderzoek naar amfibieën en reptielen of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

3.6 Overige diergroepen

Door de ligging in intensief gebruikt agrarisch gebied (en het ontbreken van permanent open water) is het voorkomen van overige bijzondere natuurwaarden uit te sluiten.

4. CONCLUSIES

4.1 Conclusies gebiedsbescherming

- Het plangebied maakt geen deel uit van Natura 2000 gebieden of Beschermde natuurmonumenten. De meeste storingsfactoren die optreden als gevolg van de bouw en ingebruikname van de paardenhouderij hebben dan ook geen invloed op deze gebieden. Uitzondering is de N-depositie. Uit de voortoets blijkt dat er sprake is van depositie op drie Natura 2000 gebieden in de omgeving van de paardenhouderij. Voor Grensmaas, waar sprake is van een berekende depositie van 0,14 mol/ha/jr geldt dat de kritische depositiewaarde voor het stikstofgevoelige habitatype hoger ligt dan de aanwezige achtergronddepositie. Een zeer beperkte toename heeft geen verslechtering tot gevolg van de kwaliteit van dit habitatype. Ten aanzien van Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop geldt dat het gebied niet is aangewezen voor stikstofgevoelige natuurwaarden. Roerdal is daarentegen wel aangewezen voor een aantal stikstofgevoelige habitatypes en habitatsoorten. De toename van N-depositie is hier echter zo minimaal (0,02 mol/ha/jr) dat deze depositie niet leidt tot een zodanig aantasting dat sprake is van een effect op de instandhoudingsdoelstellingen.
- Het plangebied ligt niet in de EHS. Wezenlijke waarden en kenmerken worden niet aangetast. De beleidsregel mitigatie en compensatie van natuurwaarden in Limburg is niet van toepassing.

4.2 Conclusies soortbescherming

- Het plangebied maakt naar verwachting deel uit van het leefgebied van beschermde soorten uit tabel 1 Flora- en faunawet. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van artikel 8 tot en met 12 bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt de zorgplicht¹.
- In het plangebied kunnen broedende vogels voorkomen. Deze mogen niet verstoord worden. Om overtredingen zoals bedoeld in de Flora- en faunawet te voorkomen dienen eventueel ontstane ruigtes verwijderd te worden voor het broedseizoen en dienen de werkzaamheden bij voorkeur aan te vangen voor de start van het broedseizoen (15 maart). Indien de werkzaamheden starten na aanvang van het broedseizoen, verdient het aanbeveling voor aanvang van de werkzaamheden het plangebied te (laten) inspecteren op het voorkomen van eventuele broedvogels.
- Door de uitvoering van de werkzaamheden worden geen verbodsbepalingen zoals bedoeld in de Flora- en faunawet overtreden met in acht neming van bovenstaande mitigerende maatregel. Een ontheffingsaanvraag is niet nodig.

¹ In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken). De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

5. LITERATUURLIJST EN WEBSITES

Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998, LNV 2005.

Agreement on the conservation of populations of European Bats. Eurobats, 1991.

Besluit houdende wijziging van artikel 75 van de Flora- en Faunawet . 2005.

Besluit inwerkingtreding Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 12 december 2001. Staatsblad 2001, nr. 656.

Buggenum H.J.M. van, R.P.G. Geraeds & A.J.W. Lenders, 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Dienst Landelijk Gebied, 2006. Handreiking Flora en Faunawet (versie 1.0 – 31 oktober 2006).

Dobben van H.F., R. Bobbink, D. Bal en A. van Hinsberg, 2012. Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000. Wageningen, Alterra, Alterra-rapport

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 79-409 inzake het behoud van de Vogelstand. Brussel, 1979.

Europese Gemeenschappen, Richtlijn no. 92-43 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna. Brussel, 1992.

Flora- en Faunawet. Vastgesteld d.d. 25 mei 1998. Staatsblad d.d. 14 juli 1998, nr. 402.

Huizenga C.E., R.W. Akkermans, J.C. Buys, J. van der Coelen, H. Morelissen & L.S.G.M. Verheggen, 2010. Zoogdieren van Limburg, verspreiding en ecologie in de periode 1980 - 2007. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.

Lange R., P. Twist, A. van Winden & A. van Diepenbeek, 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de KNNV, VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, 1994.

Limpens, H. 2005. Reader cursus Vleermuizen en planologie, 2005.

Ministerie van Infrastructuur en Milieu, 2012. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig.

Rijkswaterstaat, 2009. Beheerplan Natura 2000 Grensmaas, 2009-2015.

Verdrag inzake het behoud van wilde dieren en planten en hun natuurlijke milieu in Europa, 1979. Bern.

www.limburg.nl

www.natuurgegevenslimburg.nl

www.waarneming.nl

Bijlage 1 Relevante kaders natuurwetgeving en - beleid

Soortbescherming

De in het plangebied aangetroffen soorten worden getoetst aan drie wettelijke beschermingskaders: de Flora- en faunawet en de Vogel- en Habitatrichtlijn. Vervolgens wordt nagegaan of het plangebied voor deze soorten onderdeel is van het leefgebied. Op grond van de beschermingsstatus wordt onderzocht of er belemmeringen zijn om over te gaan tot de geplande ontwikkeling. Indien belemmeringen aan de orde zijn wordt per onderzochte groep een advies gegeven ten aanzien van de te nemen voorzorgsmaatregelen en/of de te volgen procedures.

Achtergronden soortbescherming (juridisch)

Soortbeschermingskaders

De Flora- en Faunawet (AMvB art. 75) deelt de soorten in drie tabellen in.

Voor soorten in **tabel 1** geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Voor soorten in **tabel 2** is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk, tenzij men beschikt of de werkzaamheden (aantoonbaar!) uitvoert volgens een door LNV vastgestelde gedragscode.

Soorten genoemd in **tabel 3** van de Flora- en Faunawet zijn streng beschermd. Afhankelijk van de betekenis van het plangebied en het voorkomen van (streng) beschermde soorten geldt een afwegingskader. De aanvraag van een ontheffing is alleen noodzakelijk indien de voorgenomen activiteiten/werkzaamheden een schadelijk effect hebben op de aanwezige beschermde soorten of op een vermindering van de ecologische functionaliteit voor deze soorten.

Vaak gaan werkzaamheden en de bescherming van soorten goed samen. Indien het werk zodanig wordt ingericht dat geen schade wordt toegebracht aan beschermde soorten is een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk.

In de Flora- en Faunawet is een zorgplicht opgenomen. Dit houdt in dat voorafgaand aan de ingreep alle maatregelen dienen te worden getroffen om nadelige gevolgen op flora en fauna voor zover mogelijk te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht geldt altijd, ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend.

Verbodsbepalingen uit de Flora en Faunawet

Ten aanzien van beschermde planten:

Artikel 8: Het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.

Artikel 13: Het vervoeren of onder zich te hebben (in verband met verplaatsen).

Ten aanzien van beschermde dieren is het verboden:

Artikel 9: dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.

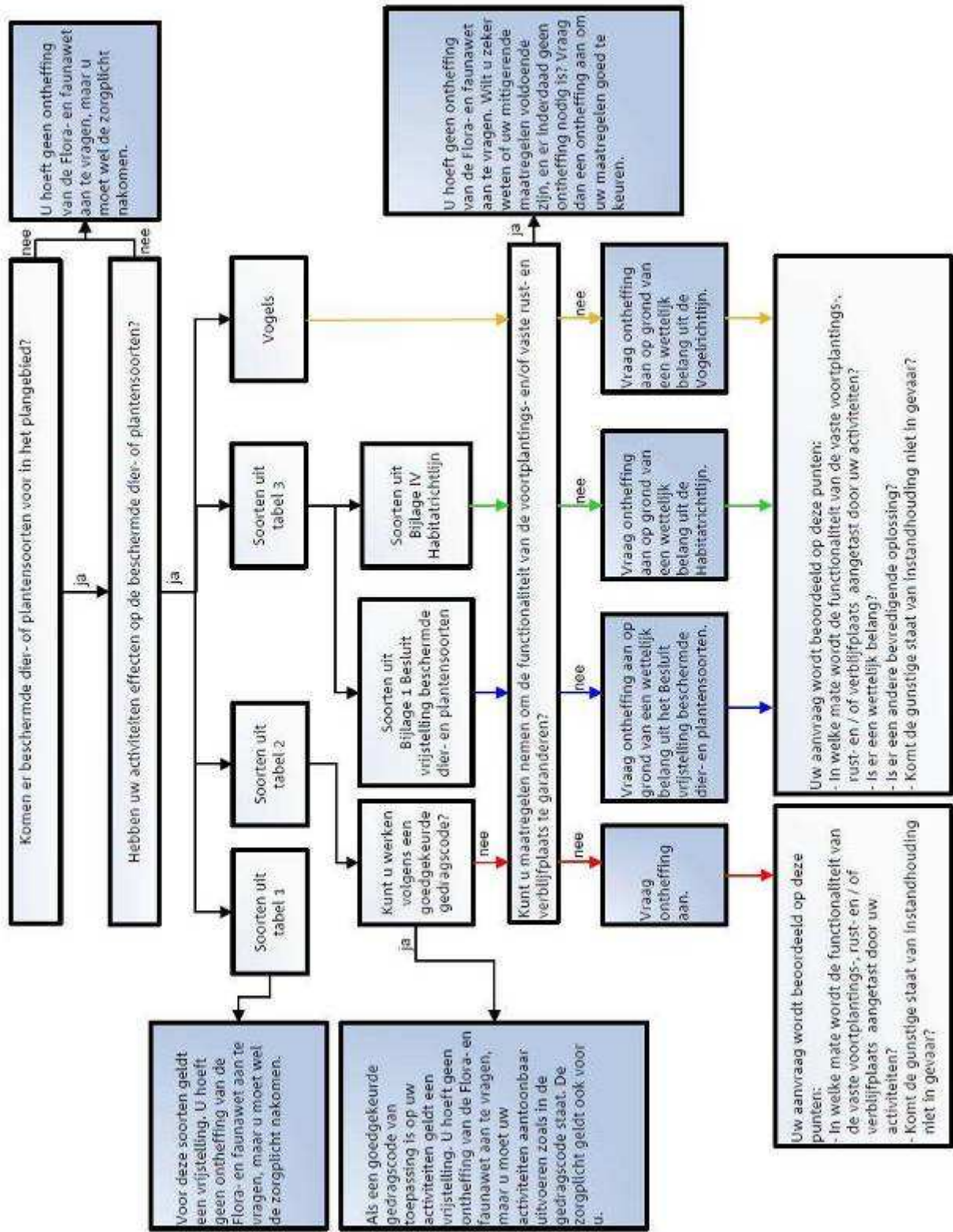
Artikel 10: dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.

Artikel 11: nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Artikel 12: eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Artikel 13: planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te vervoeren of onder zich te hebben (in verband met verplaatsen) .

De Habitatrichtlijn noemt soorten in bijlagen. Soorten genoemd in bijlage IV genieten een uiterst strikte bescherming. Bij deze soorten geldt ook een afwegingskader. Dit Europees vastgestelde kader is strenger dan het afwegingskader van de Flora- en Faunawet. Voor soorten genoemd op bijlage II geldt dat speciale leefgebieden dienen te worden aangewezen. In deze taak wordt door de landelijke en provinciale overheid voorzien.

Overzicht beschermde soorten

In deze bijlage worden de toelichtingen van tabel 1, 2 en 3 weergegeven, inclusief de soorten van tabellen 2 en 3.

Toelichting tabel 1

Voor soorten opgenomen in tabel 1 geldt een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.

Toelichting tabel 2

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van EL&I goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten (*). Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Zoogdieren			
Damhert	<i>Dama dama</i>	Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Grijze zeehond	<i>Halichoerus grypus</i>
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>	Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>		
Reptielen en amfibieën			
Alpenwatersalamander	<i>Triturus alpestris</i>	Levendbarende hagedis	<i>Lacerta vivipara</i>
Dagvlinders			
Moerasparelmoervlinder	<i>Euphydryas aurinia</i>	Vals heideblauwtje	<i>Lycaeides idas</i>
Vissen			
Bempje	<i>Noemacheilus barbatulus</i>	Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>
Meerval	<i>Silurus glanis</i>	Rivierdonderpad	<i>Cottus gobio</i>
Vaatplanten			
Aangebrande orchis	<i>Orchis ustulata</i>	Aapjesorchis	<i>Orchis simia</i>
Beenbreek	<i>Narthecium ossifragum</i>	Bergklokje	<i>Campanula rhomboidalis</i>
Bergnachtorchis	<i>Platanthera chlorantha</i>	Bijenorchis	<i>Ophrys apifera</i>
Blaasvaren	<i>Cystopteris fragilis</i>	Blauwe zeedistel	<i>Eryngium maritimum</i>
Bleek bosvogeltje	<i>Cephalanthera damasonium</i>	Bokkenorchis	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Brede orchis	<i>Dactylorhiza majalis majalis</i>	Bruinrode wespenorchis	<i>Epipactis atrorubens</i>
Daslook	<i>Allium ursinum</i>	Dennenorchis	<i>Goodyera repens</i>
Duitse gentiaan	<i>Gentianella germanica</i>	Franjegentiaan	<i>Gentianella ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis	<i>Epipactis muelleri</i>	Gele helmbloem	<i>Pseudofumaria lutea</i>
Gevlekte orchis	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Groene nachtorchis	<i>Coeloglossum viride</i>
Groensteel	<i>Asplenium viride</i>	Grote keverorchis	<i>Listera ovata</i>
Grote muggenorchis	<i>Gymnadenia conopsea</i>	Gulden sleutelbloem	<i>Primula veris</i>
Harlekijn	<i>Orchis morio</i>	Herfstschroeforchis	<i>Spiranthes spiralis</i>
Hondskruid	<i>Anacamptis pyramidalis</i>	Honingorchis	<i>Herminium monorchis</i>
Jeneverbes	<i>Juniperus communis</i>	Klein glaskruid	<i>Parietaria judaica</i>
Kleine keverorchis	<i>Listera cordata</i>	Kleine zonnedaauw	<i>Drosera intermedia</i>
Klokjesgentiaan	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	Kluwenklokje	<i>Campanula glomerata</i>
Koraalwortel	<i>Corallorhiza trifida</i>	Kruisbladgentiaan	<i>Gentiana cruciata</i>
Lange ereprijs	<i>Veronica longifolia</i>	Lange zonnedaauw	<i>Drosera anglica</i>
Mannetjesorchis	<i>Orchis mascula</i>	Maretak	<i>Viscum album</i>

Moeraswespenorchis	<i>Epipactis palustris</i>	Muurbloem	<i>Erysimum cheiri</i>
Parnassia	<i>Parnassia palustris</i>	Ppijscheefkelk	<i>Arabis hirsuto sagittata</i>
Poppenorchis	<i>Aceras anthropophorum</i>	Prachtklokje	<i>Campanula persicifolia</i>
Purperorchis	<i>Orchis purpurea</i>	Rapunzelklokje	<i>Campanula rapunculus</i>
Rechte driehoeksvaren	<i>Gymnocarpium robertianum</i>	Rietorchis	<i>Dactylorhiza majalis praetermissa</i>
Ronde zonnedaauw	<i>Drosera rotundifolia</i>	Rood bosvogeltje	<i>Cephalanthera rubra</i>
Ruig klokje	<i>Campanula trachelium</i>	Schubvaren	<i>Ceterach officinarum</i>
Slanke gentiaan	<i>Gentianella amarella</i>	Soldaatje	<i>Orchis militaris</i>
Spaanse ruiter	<i>Cirsium dissectum</i>	Steenanjer	<i>Dianthus deltoides</i>
Steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>	Stengelloze sleutelbloem	<i>Primula vulgaris</i>
Stengelomvattend havikskruid	<i>Hieracium amplexicaule</i>	Stijf hardgras	<i>Catapodium rigidum</i>
Tongvaren	<i>Asplenium scolopendrium</i>	Valkruid	<i>Arnica montana</i>
Veenmosorchis	<i>Hammarbya paludosa</i>	Veldgentiaan	<i>Gentianella campestris</i>
Veldsalie	<i>Salvia pratensis</i>	Vleeskleurige orchis	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
Vliegenorchis	<i>Ophrys insectifera</i>	Vogelnestje	<i>Neottia nidus-avis</i>
Voorjaarsadonis	<i>Adonis vernalis</i>	Wantsenorchis	<i>Orchis coriophora</i>
Waterdrieblad	<i>Menyanthes trifoliata</i>	Weideklokje	<i>Campanula patula</i>
Welriekende nachtorchis	<i>Platanthera bifolia</i>	Wilde gagele	<i>Myrica gale</i>
Wilde herfsttijloos	<i>Colchicum autumnale</i>	Wilde kievitsbloem	<i>Fritillaria meleagris</i>
Wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>	Wit bosvogeltje	<i>Cephalanthera longifolia</i>
Witte muggenorchis	<i>Pseudorchis albida</i>	Zinkviooltje	<i>Viola lutea calaminaria</i>
Zomerklokje	<i>Leucojum aestivum</i>	Zwartsteel	<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>
Kevers			
Vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>		
Kreeftachtigen			
Rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>		

* Dienst Regelingen, Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke Ingrepen (26 augustus 2009). Door jurisprudentie (uitspraak Raad van State): bij vogels geen ontheffing belang e en j. *Tast u door een ruimtelijke ingreep nesten aan van vogels of het bijbehorende essentiële leefgebied? Dan kunt u voor vogels naast belang j, ook geen ontheffing aanvragen op basis van belang e 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten'. De Raad van State heeft in haar uitspraak bepaald dat u voor vogels alleen nog ontheffing kunt krijgen op grond van een belang dat staat in de Vogelrichtlijn. Belang e en j staan beide niet in de Vogelrichtlijn. Dit betekent dus dat u op basis van deze belangen geen ontheffing meer kunt krijgen voor vogels.*

Toelichting tabel 3

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

- Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.
- Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.
- Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.
- Een ontheffingsaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).
- De uitgebreide toets voor ontheffingsverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Zoogdieren			
Baardvleermuis *	<i>Myotis mystacinus</i>	Ingekorven vleermuis *	<i>Myotis emarginatus</i>
Bechstein's vleermuis *	<i>Myotis bechsteini</i>	Kleine dwergvleermuis *	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Bever *	<i>Castor fiber</i>	Kleine hoefijzerneus *	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
Boommarter	<i>Martes martes</i>	Laatvlieger *	<i>Eptesicus serotinus</i>
Bosvleermuis *	<i>Nyctalus leisleri</i>	Meervleermuis *	<i>Myotis dasycneme</i>
Brandt's vleermuis *	<i>Myotis brandtii</i>	Mopsvleermuis *	<i>Barbastella barbastellus</i>
Bruinvis *	<i>Phocoena phocoena</i>	Nathusius' vleermuis *	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Das	<i>Meles meles</i>	Noordse woelmuis *	<i>Microtus oeconomus</i>
Eikelmuis	<i>Eliomys quercinus</i>	Otter *	<i>Lutra lutra</i>
Euraziatische lynx *	<i>Lynx lynx</i>	Rosse vleermuis *	<i>Nyctalus noctula</i>
Franjestaart *	<i>Myotis nattereri</i>	Tuimelaar *	<i>Tursiops truncatus</i>
Gewone dolfin *	<i>Delphinus delphis</i>	Tweekleurige vleermuis *	<i>Vespertilio murinus</i>
Gewone dwergvleermuis *	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Vale vleermuis *	<i>Myotis myotis</i>
Gewone grootoorvleermuis *	<i>Plecotus auritus</i>	Veldspitsmuis	<i>Crocodylus leucodon</i>
Gewone zeehond	<i>Phoca vitulina</i>	Waterspitsmuis	<i>Neomys fodiens</i>
Grijze grootoorvleermuis *	<i>Plecotus austriacus</i>	Watervleermuis *	<i>Myotis daubentonii</i>
Grote hoefijzerneus *	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Wilde kat *	<i>Felis sylvestris</i>
Hamster *	<i>Cricetus cricetus</i>	Witflankdolfijn *	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
Hazelmuis *	<i>Muscardinus avellanarius</i>	Witsnuitdolfijn *	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>
Reptielen en amfibieën			
Adder	<i>Vipera berus</i>	Muurhagedis *	<i>Podarcis muralis</i>
Boomkikker *	<i>Hyla arborea</i>	Poelkikker *	<i>Rana lessonae</i>
Geelbuikvuurpad *	<i>Bombina variegata</i>	Ringslang	<i>Natrix natrix</i>
Gladde slang *	<i>Coronella austriacus</i>	Rugstreeppad *	<i>Bufo calamita</i>
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Vinpootsalamander	<i>Triturus helveticus</i>
Heikikker *	<i>Rana arvalis</i>	Vroedmeesterpad *	<i>Alytes obstetricans</i>
Kamsalamander *	<i>Triturus cristatus</i>	Vuursalamander	<i>Salamandra salamandra</i>
Knoflookpad *	<i>Pelobates fuscus</i>	Zandhagedis *	<i>Lacerta agilis</i>

Dagvlinders			
Bruin dikkopje	<i>Erynnis tages</i>	Pimpernelblauwtje *	<i>Maculinea teleius</i>
Donker pimpernelblauwtje *	<i>Maculinea nausithous</i>	Purperstreepparelmoervlinder	<i>Brenthis ino</i>
Dwergblauwtje	<i>Cupido minimus</i>	Rode vuurvinder	<i>Palaeochrysophanus hippothoe</i>
Dwergdikkopje	<i>Thymelicus acteon</i>	Rouwmantel	<i>Nymphalis antiopa</i>
Groot geaderd witje	<i>Aporia crataegi</i>	Tijmblauwtje *	<i>Maculinea arion</i>
Grote ijsvogelvlinder	<i>Limenitis populi</i>	Tweekleurig hooibeestje	<i>Coenonympha arcania</i>
Grote vuurvinder *	<i>Lycaena dispar</i>	Veenbesparelmoervlinder	<i>Bolaria aquilonais</i>
Heideblauwtje	<i>Plebejus argus</i>	Veenhooibeestje	<i>Coenonympha tullia</i>
Iepepage	<i>Strymonidia w-album</i>	Veldparelmoervlinder	<i>Meliteae cinxia</i>
Kalkgraslanddikkopje	<i>Spialia sertorius</i>	Woudparelmoervlinder	<i>Melitaea diamina</i>
Keizersmantel	<i>Argynnis paphia</i>	Zilverstreephooibeestje *	<i>Coenonympha hero</i>
Klaverblauwtje	<i>Cyaniris semiargus</i>	Zilvervlek	<i>Clossiana euphrosyne</i>
Nachtvlinders			
Teunisbloempijlstaart *	<i>Proserpinus proserpina</i>		
Libellen			
Bronslibel *	<i>Oxygastra curtisii</i>	Noordse winterjuffer *	<i>Sympecma paedisca</i>
Gaffellibel *	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	Oostelijke witsnuitlibel *	<i>Leucorrhinia</i>
Gevlekte witsnuitlibel *	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	Rivierrombout *	<i>Stylurus flavipes</i>
Groene glazenmaker *	<i>Aeshna viridis</i>	Sierlijke witsnuitlibel *	<i>Leucorrhinia caudalis</i>
Vissen			
Beekprik	<i>Lampetra planeri</i>	Grote modderkruiper	<i>Misgurnus fossilis</i>
Bittervoorn	<i>Rhodeus cericeus</i>	Houting *	<i>Conegonus oxyrrhynchus</i>
Elrits	<i>Phoxinus phoxinus</i>	Rivierprik	<i>Lampetra fluviatilis</i>
Gestippelde alver	<i>Alburnoides bipunctatus</i>	Steur *	<i>Acipenser sturio</i>
Vaatplanten			
Drijvende waterweegbree *	<i>Luronium natans</i>	Kruipend moerasscherm *	<i>Apium repens</i>
Groenknolorchis *	<i>Liparis loeselii</i>	Zomerschroeforchis *	<i>Spiranthes aestivalis</i>
Groot zeegras	<i>Zostera marina</i>		
Kevers			
Brede geelrandwaterroofkever *	<i>Dytiscus latissimus</i>	Heldenbok *	<i>Cerambyx cerdo</i>
Gestreepte waterroofkever *	<i>Graphoderus bilineatus</i>	Juchtleerkever *	<i>Osmoderma eremita</i>
Weekdieren			
Bataafse stroommossel *	<i>Unio crassus</i>	Platte schijfhoren *	<i>Anisus vorticulus</i>

* : genoemd in bijlage IV Habitatrichtlijn

Gebiedsbescherming

Gebiedsbescherming VHR-gebieden en Beschermde natuurmonumenten

Europese bescherming

De Vogel- en Habitatrichtlijn (1979,1992) beschermt gebieden door plannen en projecten rond deze gebieden te toetsen op mogelijk significante effecten. Afhankelijk van de aard van het effect (onderzocht in een 'voortoets') dient een verstorings-/verslechteringstoets of een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit een passende beoordeling blijkt dat negatieve effecten op beschermde natuurwaarden te verwachten zijn, dient de ingreep te worden getoetst aan het volgend afwegingskader:

- Alternatieven: (in breedste zin van het woord) zijn niet voorhanden,
- Belang: voor ingrepen in of bij Vogel- en Habitatrichtlijngebieden geldt een *dwingende* reden van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard,
- Compensatie: moet altijd vooraf en tijdig worden gerealiseerd.

Nationale bescherming

De Natuurbeschermingswet (1998) beschermt VHR-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten door plannen, projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de leefgebieden of habitats kunnen verslechteren, niet toe te staan zonder vergunning. Om inzichtelijk te maken of natuurwaarden verslechteren dient (indien een plan of project in of in de nabijheid van een NB-wet gebied ligt) een habitattoets te worden uitgevoerd.

Alle mitigerende en compenserende maatregelen dienen ervoor te zorgen dat de samenhang van Natura 2000 (het netwerk van natuurgebieden in Europa) bewaard blijft.

Bescherming EHS

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De visie van het rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland wordt weergegeven in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte. In deze structuurvisie wordt duidelijk welke waarden overal tenminste gegarandeerd worden (de basiskwaliteit) en voor welke ruimtelijke structuren het rijk een grotere verantwoordelijkheid heeft. Daar streeft het rijk naar meer dan basiskwaliteit. Voor natuur en landschap wordt gestreefd naar de ontwikkeling van een netwerk van VHR-gebieden, de EHS, NB-wetgebieden en de robuuste ecologische verbindingen. Voor gebieden met een beschermde status geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden en een 'nee, tenzij' - regime. Ingrenen in of in de onmiddellijke nabijheid van deze gebieden worden niet toegestaan indien wezenlijke kenmerken, waarden of nagestreefde natuurontwikkeling worden aangetast.

Indien de ruimtelijke ontwikkeling na toetsing via het afwegingskader door gaat, kan natuurcompensatie noodzakelijk zijn. Van compensatie is pas sprake indien na mitigatie (verzachtende maatregelen) nog sprake is van negatieve effecten. Het afwegingskader van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is verfijnd in provinciale regelgeving.

Als een ingreep in de EHS onvermijdelijk is, geldt dat mitigerende maatregelen genomen moeten worden. Indien de mitigatie niet volstaat, moet voor het resterende effect worden gecompenseerd. Bij compensatie gelden de voorwaarden dat:

- geen nettoverlies aan natuurwaarden (areaal, kwaliteit en samenhang) optreedt,
- compensatie aansluitend of in de directe omgeving van het gebied is (duurzaamheid),
- indien kwalitatief gelijkwaardige compensatie aansluitend of nabij de plaats van ingreep niet mogelijk is compensatie op een andere locatie moet plaatsvinden,
- indien op een andere locatie compensatie niet mogelijk is, financieel moet worden gecompenseerd,
- het tijdstip van besluit over de geplande ingreep tevens tijdstip van besluit is over de aard, de wijze, het tijdstip van mitigatie en het tijdstip van compensatie.

Provinciale bescherming

De beschermingsformule uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is nader uitgewerkt door de Provincie Limburg. Bij ruimtelijke ingrepen dient het onderstaande afwegingskader te worden doorlopen.

1.	Vindt de ingreep plaats in de EHS, in bos, landschaps- en natuurelementen die in een vigerend bestemmingsplan reeds beschermd zijn of onder de werkingssfeer van de Boswet vallen?
	Ja ▼ Nee ► dan is deze beleidsregel niet van toepassing.
2.	Gaan door de ingreep de wezenlijke kenmerken en waarden verloren?
	Ja ▼ Nee ► dan is mitigatie en compensatie niet aan de orde.
3.	Is er sprake van een groot openbaar belang?
	Ja ▼ Nee ► dan wordt de ingreep niet toegestaan.
4.	Kan met een andere activiteit dezelfde doelstelling gerealiseerd worden waarbij minder of geen schade ontstaat aan natuurwaarden?
	Nee ▼ Ja ► dan daar uitvoeren, dan 1.
5.	Zijn er andere locaties waar de ingreep gerealiseerd kan worden en waarbij minder of geen schade ontstaat aan natuurwaarden?
	Nee ▼ Ja ► dan daar uitvoeren, dan 1.
6.	Kunnen de negatieve effecten op natuurwaarden worden voorkomen?
	Ja: dan is geen compensatie, maar mitigatie vereist;
	Deels: naast mitigatie is ook compensatie vereist;
	Nee: compensatie is vereist.

Tabel 1: Afwegingskader Beleidsregel mitigatie en compensatie natuurwaarden (Provincie Limburg, 2005).

Boswet

De Boswet heeft de instandhouding van het Nederlandse bosareaal en houtopstanden als doel en biedt bescherming aan bosgebieden buiten de bebouwde kom Boswet. Deze bebouwde kom valt niet altijd samen met de bebouwde kom ingevolge de wegenverkeerswetgeving. De Boswet kent drie belangrijke instrumenten ter instandhouding van bosareaal en houtopstanden buiten de bebouwde kom:

- de meldingsplicht
- de herbeplantingsplicht
- het kapverbod

Iedereen, ongeacht of hij eigenaar is volgens de Boswet, die een houtopstand gaat vellen moet deze activiteit vooraf melden (meldingsformulier aan Dienst Regelingen, Ministerie van LNV en eigenaar van de houtopstand). Deze verplichting geldt *niet* als o.a.:

- de grond nodig is voor de uitvoering van een werk overeenkomstig een goedgekeurd bestemmingsplan,
- het gaat om houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen, en of geen grotere oppervlakte beslaan dan 10 are, of in geval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20 stuks,
- het gaat om uitdunning van een bos,
- het gaat om periodiek vellen van griend- en hakhout,
- houtopstanden op erven en in tuinen, houtopstanden binnen de bebouwde kom, treurwilgen, Italiaanse populieren, lindes, paardenkastanjes, wegbeplantingen en beplantingen langs landbouwgronden bestaande uit wilgen en populieren, kerstbomen, vruchtbomen en windschermen om boomgaarden en kweekgoed.

De herbeplantingsplicht houdt in dat het gekapte bos opnieuw moet worden ingeplant of op een andere plek moet worden gecompenseerd. Herbeplanten op andere grond, dan waar de houtopstand is verwijderd, mag alleen indien Dienst Regelingen hiervoor toestemming heeft gegeven, mogelijk met voorschriften en beperkingen.

Het kapverbod kan worden opgelegd door de ministers van OCW en LNV ter bewaring van natuur- en landschapsschoon.

Indien de bomen vallen binnen de bebouwde kom Boswet, dient een kapvergunning bij B&W van betreffende gemeente te worden aangevraagd. De Boswet zondert bepaalde categorieën bomen uit van gemeentelijke regelgeving. Dit betreft onder andere wilgen en populieren langs landbouwgronden en wegen, bomen van bosbouwondernemingen, fruitbomen en windschermen langs boomgaarden. Op deze bomen is een gemeentelijke kapverordening dus *niet* van toepassing.

Bijlage 2 Gegevens NDFF

Bekende verspreiding van soorten ten opzichte van het plangebied – levering uit de NDFF.

HET NATUURLOKET

disclaimer De Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door de Gegevensautoriteit Natuur gevalideerd. Nader (veld-)onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

Copyright vermelden bij verwijzen of citeren naar deze levering: '© NDFF - quickscanhulp.nl 22-12-2014 14:00:58'

Op de volgende pagina's vindt u de lijst met soorten en afstanden ten opzichte van het plangebied dat deze soorten zijn waargenomen. Een toelichting op deze lijst is te vinden op: www.quickscanhulp.nl.

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met de Helpdesk van Het Natuurloket:

e-mail: info@nstuurloket.nl

telefoon: 0800 2356333

In onderstaande tabel staan de soorten aangegeven die *in en binnen een kilometer* van het onderzoeksgebied (rode vlak in de hieronder weergegeven figuur), de afgelopen vijf jaar zijn waargenomen. Hierin zijn alleen de soorten weergegeven van tabel II en III van de Flora- en faunawet en de vogels waarvan LNV op een indicatieve lijst aangeeft dat deze jaarrond beschermde nesten hebben. Meer informatie over de waarnemingen die hiervoor gebruik zijn is te vinden op de site van de Gegevensautoriteit Natuur.

NB: er wordt niet geselecteerd op type waarnemingen zoals, bijvoorbeeld enkel broedvogeltellingen voor de vogels. Het resultaat in de tabel geeft een overzicht van alle op het moment van opvragen goedgekeurde actuele waarnemingen, dus ook losse waarnemingen, in de NDFF voor bovengenoemde soorten

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Levendbarende hagedis	Reptielen	tabel II	0 - 1 km
Gulden sleutelbloem	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Rapunzelklokje	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Steenbreekvaren	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Wilde marjolein	Vaatplanten	tabel II	0 - 1 km
Europese meerval	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Damhert	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Steenmarter	Zoogdieren	tabel II	0 - 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km
Muurhagedis	Reptielen	tabel III	0 - 1 km
Bittervoorn	Vissen	tabel III	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Zwarte Wouw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Ingekorven vleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km

Bijlage 3 Effectenindicator Natura 2000 gebied Grensmaas

Tabel: Overzicht van storingsfactoren op habitattypen en soorten van Natura 2000 gebied Grensmaas.

Storingsfactor	Bewuste verandering soortensamenstelling Verandering in populatiedynamiek Verstoring door mechanische effecten Optische verstoring Verstoring door trilling Verstoring door licht Verstoring door geluid Verandering dynamiek substraat Verandering overstromingsfrequentie Verandering stroomsnelheid Vermatting Verdroging Verontreiniging Verzouting Vermesting door N-depositie uit de lucht Verzuuring door N-depositie uit de lucht Vernippering Oppervlakteverlies																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Beken en rivieren met waterplanten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Slikkige rivieroever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Ruigten en zomen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Vochtige alluviale bossen																			
Bever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierdonderpad	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierprik	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zalm	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t.
- ... onbekend

Bijlage 4 Effectenindicator Natura 2000 gebied Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop

Tabel: Overzicht van storingsfactoren op habitattypen en soorten van Natura 2000 gebied Grensmaas.

Storingsfactor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Ingekorven vleermuis	■	■	■	■	⊠	⊠	■	■	■	■	...	...	■	■	■	■	■	■	■
Bewuste verandering soortensamenstelling																			
Verandering in populatiedynamiek																			
Verstoring door mechanische effecten																			
Optische verstoring																			
Verstoring door trilling																			
Verstoring door licht																			
Verstoring door geluid																			
Verandering dynamiek substraat																			
Verandering overstromingsfrequentie																			
Verandering stroomsnelheid																			
Vernatting																			
Verdroging																			
Verontreiniging																			
Verziltig																			
Verzoeting																			
Vermesting door N-depositie uit de lucht																			
Verzuring door N-depositie uit de lucht																			
Versnippering																			
Oppervlakteverlies																			

■ zeer gevoelig

■ gevoelig

■ niet gevoelig

⊠ n.v.t.

... onbekend

Bijlage 5 Effectenindicator Natura 2000 gebied Roerdal

Storingsfactor	Bewuste verandering soortensamenstelling Verandering in populatiedynamiek Verstoring door mechanische effecten Optische verstoring Verstoring door trilling Verstoring door licht Verstoring door geluid Verandering dynamiek substraat Verandering overstromingsfrequentie Verandering stroomsnelheid Vernatting Verdroging Verontreiniging Verziltig Verzoeting Vermesting door N-depositie uit de lucht Verzuring door N-depositie uit de lucht Versnippering Oppervlakteverlies																		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Beken en rivieren met waterplanten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Glanshaver- en vossenstaarthooilanden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Hoogveenbossen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
*Vochtige alluviale bossen																			
Beekprik	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bever	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Bittervoorn	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Donker pimperlblaauwtje	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Gaffellibel	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Kamsalamander	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierdonderpad	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Rivierprik	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zeeprik	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zeggekorfslak	■	■	■	■	...	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t.
- ... onbekend

Bijlage 6 Kritische depositiewaarden habitattypen (van Dobben et al., 2012)

Code	Naam van het habitatype of leefgebied	KDW (kg N/ha/j)	KDW (Mol N/ha/j)	Gevoeligheidsklasse	Onderbouwing	Empirische range (kg N/ha/j) en EUNIS-type	Modeluitkomsten (kg N/ha/j)
H6230vka	Heischrale graslanden <i>vochtige, kalkarme variant</i>	10	714	zeer gevoelig	onderkant van empirische range, gelet op modeluitkomst	10-20 # (E3.52: Heath (<i>Juncus</i>) meadows and humid (<i>Nardus stricta</i>) swards)	9,6
H6410	Blauwgraslanden	15	1.071	zeer gevoelig	onderkant van empirische range, gelet op gemiddelde modeluitkomst	15-25 (#) (E3.51: <i>Molinia caerulea</i> meadows)	10,9
H6430A	Ruigten en zomen (<i>moerasspirea</i>)	> 34	>2.400	minder/niet gevoelig	deskundigenoordeel; modeluitkomsten waarschijnlijk onbruikbaar omdat het oppervlaktewater de belangrijkste stikstofbron is en niet de depositie		
H6430B	Ruigten en zomen (<i>barig wilgenroosje</i>)	> 34	>2.400	minder/niet gevoelig	deskundigenoordeel; modeluitkomsten waarschijnlijk onbruikbaar omdat het oppervlaktewater de belangrijkste stikstofbron is en niet de depositie		
H6430C	Ruigten en zomen (<i>droge bosranden</i>)	26	1.857	gevoelig	deskundigenoordeel, afgeleid van gemiddelde modeluitkomst van verwante vegetaties onder dezelfde milieuomstandigheden		26,1
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (<i>glanshaver</i>)	20	1.429	gevoelig	onderkant van empirische range, gelet op gemiddelde modeluitkomst	20-30 (#) (E2.2: Low and medium altitude hay meadows)	19,4